

Arbeidet med å bygge en ishall - prosess og roller

Innledning

Planlegging og bygging av ishaller krever langsiktig og målrettet arbeid, der man bør sette seg godt inn i alle prosessene som til slutt fører frem til et endelig vedtak.

I Norge har vi i dag 54 ishaller, spredd fra Kristiansand i sør til Tromsø i nord. Likevel finnes det flere regioner uten ishall, og det finnes flere relativt store byer uten egen ishall. Barn og unge som vokser opp her blir dermed aldri eksponert for idretten vår. Den viktigste årsaken til dette anses å være at det ikke finnes et etablert ishockeymiljø på disse stedene. Dermed mangler man ofte også ildsjelene som brenner for å få etablert et is-anlegg/hall i sin klubb.

Det finnes i dag ikke et felles nasjonalt anleggsprogram som tydelig viser hvor- og hvordan - man skal prioritere bygging av flere ishaller, men NIF har i sin anleggsstrategi satt prioritet på ulike anlegg som det pr i dag er underdekning på i landet. Blant disse er flere ishaller.

Dette dokumentet er derfor ment som en veileder med nyttig informasjon for de som ønsker – eller er i gang – med planlegging og etablering av en ny ishall. Her vil dere blant annet få informasjon om:

1. Hvem tar initiativ
2. Regelverket man må kjenne til
3. Søknadsprosedyrer
4. Finansiering
5. Formelle roller i realiseringsprosessen

1) Hvem tar initiativ til bygging av ishaller eller utendørs is anlegg?

Klubb – enkelte steder er det en klubb/idrettslag som er pådriver overfor idrettsråd og kommune. Dette gjelder spesielt der det er et (lite) miljø med is-idretter fra før, men de ønsker flere anlegg til som skal dekke aktiviteten.

Idrettsråd – Gjennom vurdering av et lokalt/regionalt behov kan Idrettsrådet være en pådriver for å få et nytt is-anlegg i kommunen. Dette gjelder spesielt der det ikke allerede er en klubb som har ishockey som aktivitet.

Kommune – de fleste ishaller i Norge er eiet av kommuner. Av den grunn er det viktig at kommunen selv er tidlig med i prosesser for å få bygget en ishall eller uteanlegg. Erfaring viser at prosessen med å få med kommunen i dette arbeidet ofte krever tålmodighet og tar tid. Det er viktig at de fra for eksempel klubb som arbeider sammen med kommunen om etablering av ishall innehar både kompetanse om ishaller, samtidig som de har forståelse for de kommunale prosessene

Ressurspersoner – veldig ofte er bygging av ishaller et resultat av en eller flere ressurspersoner som arbeider målrettet inn mot både kommune og idrettsråd over tid. Her anbefales det en strategisk innfallsvinkel, der påvirkningsarbeid ovenfor både kommunens administrasjon og politikere inngår. Det vil i tillegg være en stor fordel om idrettslaget som skal være brukere i en ny hall har plass i Idrettsrådet.

2) Det er viktig at alle som planlegger å bygge idretts- eller nærmiljøanlegg setter seg godt inn i regelverket

Først en huskeregel for alle: Ha fra dag 1 god dialog med kommunen.

Alle søknader sendes til den kommunen hvor anlegget skal ligge. Den enkelte kommune fastsetter selv egne søknadsfrister, men som regel er denne på høsten hvert år.

[Søknadsskjema finnes her.](#)

Viktige punkter fra regelverket:

1. Hvem kan søke?

Søkere om tilskudd av spillemidler til ordinære idrettsanlegg kan være:

- kommuner og fylkeskommuner
- idrettslag underlagt Norges idrettsforbund, dvs. ishockeyklubb eller fleridrettslag
- aksjeselskaper, andelslag eller andre sammenslutninger som oppfyller krav til organisasjonsform

2. Kommunal idrettsplan (navnet kan variere fra kommune til kommune)

For å kunne søke om spillemidler må anlegget være omtalt i en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet. De fleste kommuner utarbeider en slik plan hvert fjerde år. Ta kontakt med kommunens idrettsråd eller kommunen selv for å høre om frister for å melde inn anlegg.

3. Riktig utforming og funksjonalitet

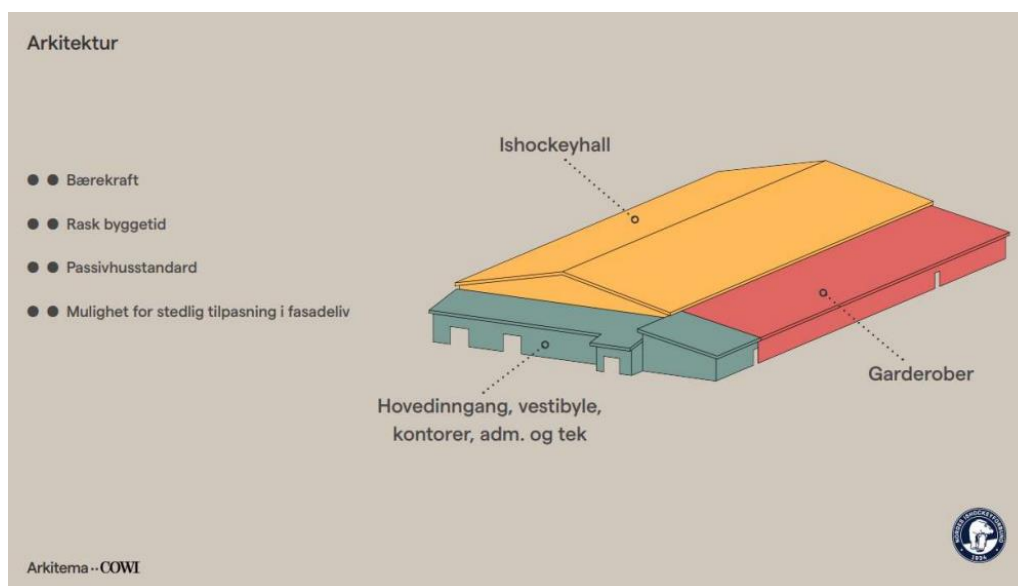
Ishallen skal utformes slik at det tilfredsstillende de størrelser og funksjoner som er nødvendige for å gjennomføre aktiviteten anlegget er ment for. Dette innebærer spille- og aktivitetsflater, sikkerhetssoner og -områder, og/eller andre funksjoner som måtte gjelde den eller de aktivitetene som skal foregå i anlegget.

Ishallen skal være universelt utformet. Universell utforming betyr at anlegget er utformet på en slik måte at det kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig uten behov for tilpasning eller en spesiell utforming. For idrettsanlegg omfatter disse prinsippene alle som bruker anlegget, både idrettsutøvere, publikum, trenere, dommere og arrangementsteknisk personell.

NIHF kan gi råd og veiledning i utforming av ulike typer ishaller.

Isflaten som det gis tilskudd til kan være fra 26-30 m bred, og 60m lang. Det må være minimum 3 sett garderober (totalt 6 garderober) i ishallen pluss 2 stk dommergarderober. Det gis også egne tilskudd til f.eks. sosiale rom, treningsrom osv. (dette er omtalt i regelverket som gjelder spillemidlene)

Tidligere vilkår om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning er avviklet.

4. Rett til bruk av grunn

Søker må ha rett til bruk av grunnen hvor anlegget ligger/skal ligge. Retten til bruk av grunnen skal ha hjemmel i ett av følgende forhold:

- Tinglyst eiendomsrett
- Tinglyst feste-/leierett av minimum 30 års varighet
- Avtale av minimum 30 års varighet, når det gjelder anlegg på kommunal, fylkeskommunal eller statlig grunn
- Avtale av minimum 30 års varighet med grunneiere om bruk av grunnen, når det gjelder turveier. For tur-/skiløyper og turstier skal retten til grunn ha hjemmel i avtale av minimum 10 års varighet med automatisk fornyelse for 10 år av gangen, dersom ingen av avtalepartene har sagt opp avtalen senest ett år før avtaletidens utløp.

Viktig informasjon knyttet til finansiering (Bestemmelser om tilskudd til idrettsanlegg) finnes i lenken under. Dette er viktig informasjon til alle som skal bygge ishaller.

Gjeldene regelverk med tilskuddssatser for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg.
(her finner du alt om hva man kan søke tilskudd til, samt de ulike satsene)

- Ta kontakt med kommunen hvor anlegget er planlagt lokalisert.
- Søknadsfristen varierer fra kommune til kommune, men er som regel tidlig om høsten.
- Før det kan søkes om tilskudd må kommunen registrere anlegget.
- Søknaden sendes inn elektronisk via [anleggsregisterets søknadsskjema](#)
- Kommunen sender søknadene samlet og prioritert til fylkeskommunen innen 15. januar.
- Fylkeskommunen behandler søknadene og sender oversikt til Kulturdepartementet innen 15. april.
- Departementet meddeler fylkeskommunen om beløp til fordeling i fylket innen 10. mai.
- Fylkeskommunen fordeler det tildelte beløpet og informerer søkerne om resultatet innen 1. juli.

Søkerne har selv ansvar for å fornye søknaden hvert år inntil den blir innvilget.

3) Finansiering og momskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg

Dersom man skal søke spillemidler til bygging av en ishall må den være fullfinansiert når man sender inn søknaden. I mange kommuner er det dyktige saksbehandlere som kan gi gode råd angående selve søknaden og nødvendig dokumentasjon (bl.a. finansiering).

Det er ulike finansieringsmodeller, og disse vil variere fra anlegg til anlegg. Når det gjelder spillemidler er det egne satser som gir uttelling i forhold til anlegges størrelse og innhold.

Alle anleggseiere som er berettiget tilskudd fra spillemidlene (med unntak av kommuner/fylkeskommuner), kan også søke om momskompensasjon når anlegget er ferdigstilt.

4) Roller

Klubbens/idrettslagets rolle

Historikken viser at det på noen steder der man enten ønsker, eller er i en prosess, om å få bygget ny ishall, så er det ikke etablert en klubb/idrettslag med ishockey på programmet.

Det er derfor viktig at det enten etableres en klubb, eller at ishockey som gren, tas opp i eksisterende idrettslag på stedet. En ny klubb må ha et aktivt styre, og man må starte opp med aktivitet så snart som mulig. De naturgitte forholdene er ulike forskjellige steder i landet, men det er nødvendig at man tilrettelegger for aktivitet de periodene da det er is tilgjengelig. Dette vil vise kommuner, idrettsråd og andre at det vil bli aktivitet på is så snart dette er tilgjengelig.

Klubben bør også etablere en prosjektgruppe som kan være både en samarbeidspartner overfor kommunen, men også arbeide i en tidlig fase med en mulig prosjektplan. Når det vises initiativ fra de frivillige, vil det være en god inngang mot det offentlige og videre prosesser.

Alle ishockey-regionene har også egne anleggsutvalg som kan benyttes som rådgivere i ulike prosesser.

Idrettsrådets rolle:

Idrettsrådet spiller ofte en viktig rolle i prosessen med å bygge idrettsanlegg i Norge. Her er noen av de typiske oppgavene de kan ha:

- **Behovsutredning og idrettsplanlegging:** Idrettsrådet samarbeider ofte med kommunen for å kartlegge behovet for nye idrettsanlegg basert på idrettsaktivitet i kommunen. De kan også være med på å utarbeide en idrettsplan som legger føringer for fremtidig utbygging av idrettsanlegg.
- **Brukermedvirkning:** Idrettsrådet kan være en viktig bidragsyter til å ivareta brukernes interesser i byggeprosessen. De kan blant annet samle inn innspill fra idrettslag og andre brukere om behov og ønsker til det nye anlegget.
- **Høringsinstans.** Mange steder er Idrettsrådet høringsinstans for kommunens arbeid og prioritering av anlegg der det søkes om spillemidler.

Det er viktig å merke seg at idrettsrådets rolle og ansvar kan variere mellom kommuner. I noen kommuner har idrettsrådet en lovpålagt rolle i idrettsanleggsprosessen, mens de i andre kommuner har en mer rådgivende funksjon.

Kommunens rolle:

Kommunen spiller en sentral rolle i utbygging av idrettsanlegg, både som **planmyndighet, finansieringskilde** og **samarbeidspartner**. Kommunen mottar søknader fra søkerne og prioriterer disse inn mot fylkeskommunen.

Planmyndighet:

- Kommunen har ansvar for å planlegge hvor idrettsanlegg skal bygges. Dette gjøres gjennom kommuneplanens arealdel, som angir hvilke områder som skal brukes til ulike formål, inkludert idrettsanlegg.
- Kommunen er også ansvarlig for å godkjenne byggeplaner for idrettsanlegg.

Finansieringskilde:

- Kommunen er ofte en viktig finansieringskilde for utbygging av idrettsanlegg. Dette kan gjøres gjennom direkte tilskudd, lån eller garantier.
- Kommunen kan også bidra med å skaffe til veie tomtegrunn til idrettsanlegg.

Samarbeidspartner:

- Kommunen er en viktig samarbeidspartner for idrettslag og andre aktører som ønsker å bygge idrettsanlegg.
- Kommunen kan bidra med kompetanse og veiledning i planleggings- og byggeprosessen.
- Kommunen kan også bidra til å koordinere arbeidet mellom ulike aktører.
-

Fylkeskommunens rolle:

Fylkeskommunen har en **supplerende rolle** i utbygging av idrettsanlegg. De kan bidra med **finansiering, kompetanse** og **samarbeid**. Fylkeskommunen prioriterer tildeling av spillemidler etter innstilling fra kommunene. Kulturdepartementet tildeler tildelingsramme til fylkeskommunene.

Finansiering:

- Fylkeskommunen kan gi tilskudd til utbygging av idrettsanlegg av regional betydning.

Kompetanse:

- Fylkeskommunen kan tilby kompetanse og veiledning til kommuner og idrettslag i planlegging og utbygging av idrettsanlegg.
- Fylkeskommunen kan også arrangere kurs og seminarer om aktuelle temaer.

Samarbeid:

- Fylkeskommunen kan bidra til å koordinere arbeidet mellom kommuner, idrettslag og andre aktører i utbygging av idrettsanlegg.
- Fylkeskommunen kan også være en pådriver for å få realisert regionale idrettsanlegg.

Noen viktige punkter å huske på:

- Fylkeskommunens rolle i utbygging av idrettsanlegg varierer fra fylke til fylke.
- Fylkeskommunen har begrensede midler til disposisjon.
- Fylkeskommunen prioriterer ofte idrettsanlegg som er av regional betydning.

Statens rolle i bygging av idrettsanlegg:

Staten (ved Kulturdepartementet) har en **overordnet rolle** i utbygging av idrettsanlegg. De kan bidra med **finansiering (spillemidler)**, **regelverk** og **strategi**.

Finansiering:

- Staten kan gi tilskudd til utbygging av idrettsanlegg av nasjonal betydning.
- Stortinget bevilger årlig midler til idrettsanlegg gjennom spillemidlene.

Regelverk:

- Staten ved Kulturdepartementet er ansvarlig for å utarbeide [regelverk](#) for utbygging av idrettsanlegg.
- Dette regelverket skal sikre at idrettsanleggene er funksjonelle, trygge, tilgjengelige og universelt utformet.

Noen viktige punkter å huske på:

- Kulturdepartementets rolle i utbygging av idrettsanlegg er i hovedsak å supplere innsatsen fra kommunene og fylkeskommunene.
- Kulturdepartementets prioriterer ofte idrettsanlegg som er av nasjonal betydning.
- Kulturdepartementets har begrensede midler til disposisjon.

Norges ishockeyforbund,

25. mars 2024